

ordet er frit

De døde møter ikke opp ^{HA 8/5-95}

Jeg var kommet tilbake til bygda og var på vei oppover mot saga der vi fant de tre døde etter at de hadde fått nakkeskuddet. Isen var borte, men noe av sagflisen vi hadde dekket blodet med lå ennå igjen. Men femti meter borte bak saga var tømmermennene i sving med å hugge opp den første tyskerbrakkka.

De var ikke de eneste. Mange forlot arbeidet med gjenreisninga på Ring av alt det var brent ned under kampen.

«Tyskerne har ikke gjort Industrien noe vondt» erklærte formannen, Hasse Horn, i Norges Industriforbund (fra -40 til -42) og lovet de nazistiske myndigheter lojalt samarbeide.

Størsteparten av norsk industri og næringsliv sto til tjeneste. Ikke bare trelastindustrien, men leveringene av metaller, malm og andre råvarer gikk nesten uforstyrret gjennom hele krigen. Det dreier seg om tusener av tonn kobber, aluminium, svovel, ferrolegeringer osv. og ble etterhvert en viktig del av den tyske krigsindustri. Og mens tyskerne overlot kulturkampen til det tilbakestående politiske klientell som NS representerte, kunne de glede seg over det knirkfrie samarbeide med det som var det eneste de var opptatt av. Nemlig det som betød noe for krigføringen.

Meget behendig overlot de folkets forargelse gå ut over de politiske og ideologiske landssvikere som ikke betød noe for selve krigens gang. Men det skal understrekes at denne kampen betød mye for folkets holdning, og all heder og ære må ytes alle dem som med livet som innsats drev illegalt arbeid, ble henrettet for slik virksomhet eller havnet i konsentrasjonsleir.

Så ble de vel tilsvarende straffet alle disse som bidro til den tyske krigføringen ved sin innsats?

Nei. De slapp unna praktisk talt alle sammen - takket være godi betalte advokater og tidens glemsel.

De døde møter ikke opp under feiringen. Det gjør heller ikke jeg.

Finn Lie